

Samordningskansliet
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post: ingela.jonsson@regionjh.se

2017-05-07

RS/1009/2017

Bakgrund och nuläge angående laboriemedicin i Norr

Chefssamrådet för laboriemedicin redovisade juni 2012 en rapport (se särskild bilaga). I rapporten står bl a ” Alla ansvariga för den laboriemedicinska verksamheten i Norra regionen, förutom verksamhetschefen för laboriemedicin i Västernorrland, är i dag övertygade om att vi måste skapa en gemensam laboriemedicinsk organisation för norra regionen för att klara vårt framtida uppdrag avseende infrastruktur för likvärdig vård, kompetensförsörjning inklusive behov av medicinsk subspecialisering, utveckling av nya analyser/diagnostik och övriga tjänster, volymökning, konkurrens och infrastruktur för forskning.”

Vidare presenteras i rapporten följande:

”5.3.1 ”Vinster” i ett första steg

Driftsättning av ”laboriemedicin Norr” möjliggör i ett första steg gemensamt nyttjande och/eller gemensam hantering av ett antal parametrar/funktioner som totalt medför minskade kostnader. Vår bedömning är att dessa kostnadsfrigörande aktiviteter kan ske under den första 3-årsperioden. De representeras av:

- TBK (teknisk biokemisk funktion) för produktion av medier, in-housereagenser etc.
- Stabsfunktioner (HR, administration, ekonomi, IT, kvalitet, transport etc.)
- Upphandling av standardiserad utrustning och reagenser
- Upphandling/utveckling och support av LIMS-system (laboratory information management system = laboriemedicinsystem)
- Gemensam hantering av externa kontroller (regionala masterinstrument)
- Upphandling av analyser/diagnostik som inte görs i Norra regionen.
- Hemtagning ur ett regionperspektiv (krav på elektronisk hantering med RoS ((Remiss och Svar))
- Gemensam hantering av icke akuta analyser där svarstider tydligt kan kortas (sällanalyser i batch)
- Instrument som kan konsolideras till en regionpunkt (exempelvis allergidiagnostik)
- Administration och drift av biobanker och vävnadsinrättningar

5.3.2 Möjligheter i ett längre perspektiv

Långsiktigt är det ett antal faktorer som styr i vilken utsträckning kostnadsutrymme kan frigöras för att utveckla verksamheten med avsikt att möta expanderande behov av laboriemedicinska tjänster. Grundläggande faktorer är:

- Principstruktur för hur ett ”laboriemedicin Norr” är organiserat
- Förmåga att förstå vårdprocesser och hur de utvecklas med avseende på att öka värdet för patienthandläggning och hur analyser/diagnostik/övriga tjänster som produceras av laboriemedicin bidrar till denna värdeökning
- Förmåga att designa preanalys-, analys- och postanalytiska processer följt av förmåga att utveckla effektiva laboriemedicinska processer
- Förmåga att nyttja och utveckla goda idéer/resultat i utveckling av laboriemedicinska processerna och att bredda/generalisera/standardisera effektiva, säkra, kvalitets- och värdehöjande arbetssätt.
- Förmåga att nyttja ny teknik för att effektivisera laboriemedicinska processerna
- Kompetensstillgång (främst BMA och medicinska specialister)
- Förmåga att samordna analyser/diagnostik/övriga tjänster till regiongemensamma funktioner ur perspektiven ökat värde och/eller lägre kostnad.

Betydelsen att skapa "laboratoriemedicin Norr" ligger dels i möjligheten att ta till vara och generalisera/standardisera effektiva arbetssätt ur ett regionperspektiv (bilaga 14), dels i möjligheten att samordna analyser/diagnostik/övriga tjänster till regiongemensamma funktioner. Båda dessa kommer att vara ett måste för att klara morgondagens åtagande med lägre tillgång av BMA. "

Norrlandstingens Regionförbunds direktion beslutade 2012-12-05

§ 70 Samverkan inom området laboratoriemedicin

Bemanningssituationen inom laboratoriemedicin i regionen har under flera år varit ytterst ansträngd. Såväl pensionsavgångar som den snabba medicinska utvecklingen inom området diagnostik gör situationen bekymmersam. Chefsrådet för laboratoriemedicin har rapporterat om den besvärliga situationen och representanterna för tre av landstingen har föreslagit att man skulle belysa möjligheter att lösningar. Västernorrlands representant för laboratoriemedicin förordar inte ett samarbete. Västernorrland är dock intresserade av samarbete inom patologidelen. Beredningsgruppen har bett chefsrådet göra en första utredning av möjligheterna till samverkan vad gäller laboratoriemedicin i norra regionen.

Det underlag chefsrådet hittills har presenterat för beredningsgruppen visar på vissa möjligheter att genom samordning förbättra situationen. Flera frågor återstår dock att belysa.

Förbundsdirektionen beslutade 2012-05-22 § 33 att ge förbundsdirektören i uppdrag att återkomma med ett bearbetat förslag till Förbundsdirektionen i september. Förslaget var vid det tillfället inte färdigberett, men eftersom samarbete brådskar framför allt vad gäller patologi har landstingsdirektörerna tillstyrkt att en förstudie genomförs, enligt bilagt förslag. Förstudien skall visa på de mest omedelbara åtgärder som behövs i form av samverkan. Förslaget framgår av bilaga 70.

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna informationen.

2015-03-20 diskuterade NRFs beredningsgrupp åter samverkan inom laboratoriemedicin:

§ 76 Samverkan inom laboratoriemedicin

Förbundsdirektionen har utifrån en rapport från chefsrådet för laboratoriemedicin (bilaga 76) om behovet av samverkan för att klara kvalitet och kompetensförsörjning, gett i uppdrag att gå vidare med samverkan inom laboratoriemedicin. För denna samverkan bildades i mars 2013 en styrgrupp med två representanter vardera från respektive landsting. Styrgruppen beslöt att inleda arbetet inom området patologi.

Styrgruppen har nu konstaterat att det är lämpligt att ta upp andra områden inom laboratoriemedicin för samverkansdiskussioner och menar att chefsrådet i laboratoriemedicin bör få i uppdrag att föreslå inom vilka områden samverkan är mest angelägen.

Beredningsgruppen beslutar

att ge chefsrådet i laboratoriemedicin i uppdrag att med beaktande av rapporten från 2012 ge förslag på inom vilka områden samverkan bör fördjupas i första hand. Förslaget bör lämnas till 2015-05-30.

2015-06-10 återrapporteras till NRFs beredningsgrupp angående samverkan för patologiverksamheten (se särskild bilaga):

§ 148 Redovisning av samverkansprojekt inom laboriemedicin patologi
(Dnr 101/15)

Chefsrådet för laboriemedicin presenterade hösten 2012 en rapport som pekade på en uttalad kapacitetsbrist och allvarliga problem med kompetensförsörjningen inom Laboriemedicin vilket, förutom en hög arbetsbelastning, ger konsekvenser för remitterande kliniker i form av långa svarstider och därmed fördröjningar i diagnosättning och vård.

Förbundsdirektionen för Norrlandstingens regionförbund beslutade 2012-12-05 § 70, om ett uppdrag att samverka inom regionen för bättre kompetensförsörjning inom Laboriemedicin med syfte att uppnå:

- Likvärdig vård (med hög kvalitet och hög patientsäkerhet)
- Kompetensutveckling
- Produktionsmål – ökade krav på större produktionsvolym, tillkomst av nya metoder, ökad komplexitet, oförändrat kostnadsutrymme och ökad konkurrensutsättning
- Bättre förutsättningar för klinisk forskning

En styrgrupp med företrädare för ledningen i landstingen/regionen bildades 2013. I arbetets inledning beslutade styrgruppen att en avgränsning av samverkansområdet laboriemedicin var nödvändig och valde då att börja med området patologi, eftersom kompetensförsörjnings-läget där kunde bedömas som särskilt allvarlig. Styrgruppen angav också tidigt i projektet att pilotområden lämpligen valdes inom cancervården för att ta tillvara de underlag/analyser som gjorts inom RCC Norr.

Ett utkast till delredovisning av projektet framgår av bilaga 148. Styrgruppen för projektet behandlar den 2015-06-16.

Beredningsgruppen beslutar

att notera informationen.

I denna rapport om patologin sägs följande om fortsatt arbetet:

Samverkansprojektets fortsatta organisering

Det fortsatta samverkansarbetet sker fr.o.m. 1 september 2015 som ett projekt inom ramen för RCC Norr. Detta motiveras av att utvecklingen av arbetsprocesser inom patologin i första hand ska ske inom de områden som är valda för standardiserade vårdförlopp inom cancervården. Med en sådan organisering kan också andra synergier tillvaratas.

RCC Norr styrgrupp blir styrgrupp för projektet. Projektkoordinator blir liksom tidigare, memoolog Helena Teglund. Projektgruppen utgörs av verksamhetschefer för patologi.

NRFs beredningsgruppen har åter laboriemedicin uppe till diskussion 2015-11-05

§ 218 Fortsatt samverkan inom laboratoriemedicin (Dnr 150/14)

Förbundsdirektionen har utifrån en rapport från chefsrådet för laboratoriemedicin om behovet av samverkan för att klara kvalitet och kompetensförsörjning, gett i uppdrag att gå vidare med samverkan inom laboratoriemedicin. För denna samverkan bildades i mars 2013 en styrgrupp med två representanter vardera från respektive landsting. Styrgruppen beslöt att inleda arbetet inom området patologi. En delrapport har för denna del av samverksamprojektet presenterats för förbundsdirektionen 2015-08-28.

Styrgruppen för patologidelen av projektet konstaterade i mars 2015 att det är lämpligt att ta upp andra områden inom laboratoriemedicin för samverkansdiskussioner och menade att chefsrådet i laboratoriemedicin borde få i uppdrag att föreslå inom vilka områden samverkan är mest angelägen.

Beredningsgruppen beslöt vid sitt sammanträde 2015-03-20 §76, att ge chefsrådet i laboratoriemedicin i uppdrag att med beaktande av rapporten från 2012 ge förslag på inom vilka områden samverkan bör fördjupas i första hand. Förslaget borde lämnas till 2015-05-30.

Chefsrådet i laboratoriemedicin har sedan dess blivit inställt vid två tillfällen till följd av sjukdom. Förbundsdirektören informerar från chefsrådets möte 2015-11-03 att chefsrådet ser vissa möjliga konkreta samverkansområden som skulle kunna diskuteras vidare. Man ser inte behov av något strukturerat samverkansprojekt utan vill arbeta med styckefrågor. Chefsrådet lyfter också behovet av att på regional nivå skapa en samsyn från remittenter om hur diagnostik ska genomföras, bl a med hänsyn tagen till vilken bemanning som finns i laboratorierna vissa tider på dygnet. Förbundsdirektören stämmer av den slutliga summeringen av mötet med sammankallande för chefsrådet.

Beredningsgruppen beslutar

att notera informationen.

Efter detta har NRFs beredningsgrupp inte diskuterat frågan vidare – förrän nu våren 2017 när Region Jämtland Härjedalens representant fråga om intresse att se om samverkan återigen skulle kunna aktualiseras med fördjupad intensitet. Detta skedde vid beredningsgruppens möte 20170425:

§ 118 Övriga frågor

Samverkansmöjligheter laboratoriemedicin i norra sjukvårdsregionen

Ingela Jönsson lyfte ett ärende att hon fått i uppdrag att komma med åtgärdsförslag vad gäller samverkansmöjligheter inom laboratoriemedicin. Det förslag som föreligger är att fortsatt driva och framför allt intensifiera arbetet med att tillskapa samverkansmöjligheter inom den laboratoriemedicinska verksamheten med övriga landsting/regioner i norr. Detta kan ske såväl med samtliga som inledningsvis med ett landsting/region.

Detta skulle innebära en önskan om att antingen skaka liv i labmedicin Norr-projektet som vi har sovande och bara agerat delvis på eller att Region Jämtland Härjedalen går vidare i bilateral form i en diskussion/utredning tillsammans med Västerbotten som RJH redan har samarbetsavtal inom labområdet med.

Under överläggningarna framkommer att Ingela Jönsson varit i kontakt med Jan Eriksson och ställt frågan om VLL är intresserade av ett gemensamt samtal och bjuda in LVN och NLL. De har överenskommit att på initiativ från Region Jämtland Härjedalen bjuda in chefsråden för laboratoriemedicin för ett sonderande samtal.

Beredningsgruppen beslutade

att avvakta utfallet utifrån dessa diskussioner; samt

att i övrigt notera informationen.

I tjänsten
Ingela Jönsson